

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 6. Alia motiva ex Veteri. Novo. Patribus, & aliis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

Ex Novo, Patribus, & aliis.

Vade voca virum tuum. Jo. 4. 16. Quid patravit Samaritana, ut, Magdalenâ prope superior, brevi tempore velut Apostola, fecerit patriotas admiratores Christi? Fœmina poenitens audivit admonentem, & honorificè appellavit: *Domine, us video, Prophetas tu.* Oliva t. I. conc. 7.

Petro Paulus in faciem respicit. Gal. 2. 11. Et tamen Petrus 2. 3. 15. vocat *Charissimum fratrem.*

Inimicum nè laudantem quidem probò; amicum verò & reprehendentem amplexor: ille, etsi me osculetur, insuavis est; hic, etsi vulneret, amabilis. Illius osculum suspitione plenum est; hujus vulnus medicamentum vim habet. S. Chryl. hom. de fer. repreh. & conversione Pauli.

Quis dabit mihi centum in mei custodiam deputari pastores. Quanto plures sentio mei curam gerere, tantò securior exeo ad pascua. S. Bern. ep. 42.

Quæso te, profusus lacrymis faciem mentis; nè, mei curâ posthabita, necessariam castigationis, vel admonitionis, elemosynam mihi subtrahas. S. Fulbert. Carnot. ep. 12.

Sal, si in aquam mittatur, mitius convertitur; & aqua ejus saporem recipit; si autem in ignem, ignis ingentem edit strepitum, nec ejus saporem recipit. Probi, ut aqua salem reprehensionis leniter accipiunt; at verò improbus statim exauperatur. Diez, Conc. 3. in Com. Doct.

Sal vulnus acerbatur, sed sanat; carni integra non nocet. Sic correçtio molesta non probò, sed improbo. Stella in Luc. 14. si Sal evanuerit.

S. VI.

*Alia motiva varia acceptandi Correçtionem.**Ex Veteri, & Novo.*

Benedixit singulis filiis Jacob. Gen. 49. 1. Sed an benedictiones vocandæ, quæ fulminibus funestavit? Ibi Ruben libidinis reus prohibetur crescere. Simeon, & Levi, *vas iniquitatis bellantia*, in abyssum merguntur. Issachar æquatus asino, servituti jugo addicitur. Dan coluber arguitur tortuosus. In lupum Benjamin degenerat Ipolitis inhiantem. Quæ prosperitatis inde læges pullulet? Enimvero quod objurgantem è filiis, aut interpellant parentem, aut odeant; supplicii catastrophe in theatrum mutatur felicitatis. Nam Levi, & Simeon, non exulant, sed sacrificant; nec pelluntur civitate, sed templo præsent. Benjamin pro lupo Paulus sufficitur. Tanta est vis patientis censuram. Oliva fer. 2. D. 4. Quadr. Jacob moriturus acriter increpavit tres filios Ruben, Simeon, & Levi; & tamen ibidem dicitur, singulis benedixisse *benedictionibus propriis.* Nodum solvit Cæteranus: Omnia dicit benedicendo; nam & arguere, & præmonere, aliena non sunt à pa-

ternis benedictionibus. Mendoza in 1. Reg. Annot. 10.

Profectus virgam, & versa est in colubrum. Ex. 4. 3. Virga Moysis correpto. S. Bern. illis convertitur virga in draconem, qui leniter correçti emendare se nolunt. Alvarez Joseph ill. Illustr. 27.

Qui correçtiones malè ferunt, similes sunt vitro, quod frangitur, cum lavatur. Summa Prædic. Accusatio fallâ.

Apprehendite disciplinam &c. Pl. 2. 12. In Hebr. *Osculamini filium.* Non est satis, illam pati, & admittere; debes correptionem fovere, osculari, lactare; alioquin exterminaberis. Oliva f. 2. D. 4. Quadr. Hebr. *Osculamini disciplinam.* Aquila: *Osculamini filium.*

Quærit derisor sapientiam, & non invenit. Prov. 14. 6. Jansen. q. d. derisor, id est, qui longò tempore non acquievit sapientium salutaribus monitis; sed etiam inveteratâ malitiâ obstitit veritati, & Sapientiæ; justò DEI judicio incidens in tribulationes, & angustias; atque ob id quærens sapiens consilium, quò evadat urgentia mala, frequentè non invenit sapientiam sibi bene consulentem; sed suis consiliis finitur semper in pejora prolabi. Corn. hic. Quod est aratum agro, farculus hortò, lima ferro, lixivium panno, fornax auro, pecten capiti, carminatio lino, tritura tritico, frænum equo, cauterium vulnèri, pharmacum febrì, virga puero: hoc est disciplina homini carnali, & vitis addicto. Corn. ib.

Plus proficit correçtio apud prudentem &c. Prov. 17. 10. q. d. vir prudens ob divinas comminationes corde conteritur, & respicit; stultus autem nè fame quidem, aut aliâ clade, pullatus sentit, aut ad frugem se convertit; sed in malitiâ obstinate persistit. Ratio hujus sententiæ: quòd sapiens sequatur ductum rectæ rationis. Itaque si verâ ratione ostendas, eum errasse; veritati, & orationi cedit; erratum agnosceret, & corrigeret. Stultus verò non sequitur ductum rationis, sed phantasiæ, & concupiscentiæ: cui quia modicus adhæret; hinc ab ea non nisi multis verberibus avelli potest. Sicut canis os rodens, ab eo nisi multis plagis avelli se finit. Corn. hic.

Melius est, à Sapiente corrumpi, quam stultorum adulatione decipi. Eccl. 7. 6. Hebr. *melius est, audire increpationem sapientis, super virum audientem canticum stultorum.*

Et constabunt gladios suos in vomeres, & lanceas suas in falces. Il. 2. 4. Hæc subjungit Isaïas; cum præmississet de Salvatore nostro, quia judicabit gentes, & arguet populos multos. Nimirum congruus ordo: dum primum quidem peccator arguitur; deinde gladii in vomeres, & lanceæ constantur in falces. Nam dum impatiens quispiam per disciplinam mitior factus, tanquam planus ager increpationis cultrò profcinditur; deinde suavi semine sanctæ prædicationis aspergitur; & sic demum fecundâ bonorum operum fruge vestitur. Huic scilicet & gladii facti sunt vomeres; & lanceæ convertuntur in falces. Impatientibus sanè correptiones quasi

quasi gladii sunt: sed si volunt, ut hi gladii ver-
tantur in falces; hirsuta vitiorum suorum du-
meta, quibus horrent, permittentur in messes.
B. Petr. Dam. l. 6. ep. 18.

Exprobravit incredulitatem eorum.
Marci 16. 14. Audis Christum Discipulos in-
crepantem; imò, quod durus sonat, etiam ex-
probrantem; nec quodcumque, sed eà horà,
quà eis corporalem præsentiam subtrahitur, vi-
deri poterat magis ab increpatione parcere debu-
isse. Noli ergo indignari de cætero, si te quo-
que aliquando Christi vicarius increpaverit: id
enim exhibet, quod ascensus ab eis in cælum
suis Christus legitur exhibuisse Discipulis. S.
Bern. in ascens. f. 1.

*Rogo vos, fratres, ut sufferatis verbum
solarii.* Hebr. 14. 22. Hoc scripsit, post-
quam eos acriter reprehendit. Reprehensio-
nem vocat consolationem: neque enim vana
adulatio, sed objurgatio consolatur. Mendoza
in Reg. 3.

Ex Patribus, & aliis.

Si per charitatem imponitur disciplina, de
cordelentitas non recedat. Quid enim tam pium,
quàm medicus ferens ferramentum? Plorat se-
candus, & secatur; plorat urendus, & uritur.
Non est illa crudelitas; absit, ut sævitia medici
dicatur. Sævitur in vulnus, ut homo sanetur; quia,
si vulnus palpatur, homo perditur. S. Aug. f. 15.
de Verb. Dom.

Sicut insipiens est, qui pharmaca rejicit;
itã & stultus, qui non suscipit gratiã animi
reprehensiones. S. Chryl. hom. de fer. re-
preh.

Cui vita sua chara est, dura nulla est cura. Me-
dicus non fit ingratus, qui per dolorem revocat ad
salutem. S. Chrysol. f. 167.

In Capitulis Religiosorum, antequam culpæ
recognoscantur, seu proclamantur; fit lectio in
Martyrologio: ut fratres sanctorum Martyrum
exemplò ad patientiam animentur; licet sine culpâ
redarguantur, aut proclamantur. Molanus ex
Dion. Carth. lib. de Martyrol. c. 14.

Vulnerat chirurgus, cum venam aperit,
ut sanguinem malum deducat; & mercedem
ei damus: Quia salubriter vulneravit. Sic
ama correptorem. Stengel. t. 3. div. Judic.
cap. 35.

§. VII.

Correctionem non acceptantes.

Cum Moyses, Ex. 8. 17. percussisset pulve-
rem, *omnis pulvis terræ versus est in
sciniphes.* Non dicitur, percussisse omnem pul-
verem; & tamen dicitur, omnis pulvis conver-
sus in sciniphes. Quia cum arguitur, vel puni-
tur, unus malus, omnes mali detrahunt corrigenti.
Summa Prædic. Correctio.

Prævaricatores quasi spinæ. 2. Reg. 23.
6. Omnis peccator spinæ comparatur: quia sicut
spina tangentem se manum lacerat; sic peccator
corrigentem se dente detractionis mordet. Hugo
Card. hic.

*Convertimini ad correptionem meam;
en proferam vobis spiritum meum.* Prov. 1.

23. Non dixit, ad blanditias meas. Unde qui-
busdam corripit dedignantibus ait: *mane cor-
surgens, & non invenient me.* v. 28. Nimis
à Sapiëntia deviat, qui superbum cor divinis in-
crepationibus non inclinat. Vitrici privi-
gis indulgent; patres dura plerumque verbera
propriis pignoribus adhibent. B. Petr. Dam.
ep. 18.

Tenebræ factæ sunt. Matth. 27. 45. Cur
tot, & tanta, signa fiunt, cum Christus est cru-
cifixus? cur non etiam, quando comprehenditur,
flagellatur &c. cur expectatur tempus usque ad
mortem? S. Chryl. hom. 10. de Pass. post o-
mnia verò, quæ per insaniam, & furorem, fe-
cerunt, factum est. Quando ipse furor cessavit,
quando deridendo saturati sunt, quando contu-
dendi animus suum expleverant; quando quan-
denique omnia ab ipsis dicta sunt, quæ volebant;
tunc tenebræ apparent: ut saltem tunc irã depo-
sita non nihil ab hoc signo consequerentur. Cæ-
lestia, & rationabilia signa non dantur fervente
te fervore; quia tunc nil proficiunt; sed quando
remititur, & quiescit; ut valeant ratione pec-
cipi. Sylv. in Act. c. 18. q. 8.

Sicut qui vult ignem accendere, à fumo pa-
titur molestiam; qui candelam emungit, digitos
suos comburit; tractans spinas pungitur: ita qui
corripit insipientem, puncturas sustinebit. Sum-
ma Prædic. Correctio.

§. VIII.

Correctio fit lenis, cum amore.

Ex Veteri.

*Sed abiisse simpliciter in Sylvam ferrum-
que lapsum de manibus &c.* Deut. 19. 5.
Ad Sylvam cum armis imus, quoties ad intuenda
subditorum delicta convertimur. Ferrum de
manibus profilet, cum de correctione sermo du-
rior excedit. V. Beda hic.

*Venis ergo Moyses, & locutus est omnia
verbo Cantici hujus.* Deut. 32. 44. à versu
primo nihil aliud, quàm ingrati populi peccata,
ac divini Judicis supplicia, continentur; & in-
hilominus Canticum appellatur. Quod ideo fa-
ctum reor; ut reprehensiones, tanquam suaves
cantilenæ, & leniter à Prælati adhibeantur, &
benevolè à subditis accipiantur. Ob eandem
causam, cum DEus populo Israelitico peccata
veller objicere, & supplicia minitari: *cantabo*,
inquit, *dilecto meo canticum patriæ.*
II. 5. 1. Sapienter id facit; ut cantu leniat
asperitatem objurgationis. S. Chryl. in II. 1.

Et ecce examen apum in ore leonis. Judic.
14. 8. Samson invenit in ore leonis mel, quando
subditus invenit in ore Prælati correptionem.
Figur. Bibl. Rempel. Justitia.

Dentes tui sicut greges tonsarum. Cant.
4. 2. Verborum artifices humani sunt dentes;
ideoque pro verbis in sponsa dentes laudantur.
Hæc verò verba, & oves decet esse lenitate, &
detorsã modestiã, & fruge fecunda. Nolo
verba aut leonem rugitu æmulari, aut taurum
cornu, aut ebone elephantem. Lota sunt inno-
centiã, dum alios mundare volunt. Oliva l. 6.
Strom. hic.

Nota